

743

OBWIESZCZENIE MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 8 czerwca 2010 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 17, poz. 95) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. Nr 123, poz. 1351), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 28 lutego 2003 r. — Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535),
- 2) ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o zmianie ustawy — Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 64, poz. 594),
- 3) ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie i uchyleniu niektórych ustaw w związku z uzyskaniem przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 96, poz. 959),
- 4) ustawą z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego (Dz. U. Nr 83, poz. 719),
- 5) ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538),
- 6) ustawą z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. Nr 157, poz. 1119),
- 7) ustawą z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 165, poz. 1316)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 15 maja 2010 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 26 i 28 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. Nr 123, poz. 1351), które stanowią:

„Art. 26. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. — Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. Nr 118, poz. 754 i Nr 141, poz. 945, z 1998 r. Nr 107, poz. 669 i Nr 113, poz. 715, z 2000 r. Nr 22, poz. 270, Nr 60, poz. 702 i 703, Nr 94, poz. 1037, Nr 103, poz. 1099, Nr 114, poz. 1191, Nr 116, poz. 1216 i Nr 122, poz. 1315 oraz z 2001 r. Nr 110, poz. 1189) skreśla się art. 139.”

„Art. 28. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych przed dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej poinformuje Komisję Europejską, że NBP jest podmiotem, który sądy lub właściwe organy powiadamiają o wydanych przez siebie orzeczeniach, postanowieniach lub decyzjach, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2.”;

- 2) art. 546 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. — Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535), który stanowi:

„Art. 546. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 2003 r., z tym że:

- 1) w przypadku przedsiębiorców, którzy złożyli wnioski, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy (Dz. U. Nr 213, poz. 1800), oraz dłużników odpowiadających solidarnie wraz z przedsiębiorcami, będących stroną postępowania restrukturyzacyjnego prowadzonego na podstawie tej ustawy, przepisy niniejszej ustawy o postępowaniu naprawczym wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z tym że postępowanie naprawcze nie obejmuje zobowiązań cywilnoprawnych i publicznoprawnych objętych postępowaniem tocącym się na podstawie przepisów o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy, jeżeli przedsiębiorca jest stroną takiego postępowania w chwili ogłoszenia oświadczenia o wszczęciu postępowania naprawczego w Monitorze Sądowym i Gospodarczym;

- 2) przepisy art. 451, art. 454—470, art. 481 i art. 482 stosuje się z dniem przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej.”;

- 3) art. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o zmianie ustawy — Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 64, poz. 594), który stanowi:

„Art. 11. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 maja 2004 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 17, 85 i 86 oraz 87, w zakresie dotyczącym ustanawiania zarządu własnego, pkt 105, oraz art. 8, które wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

- 4) art. 113 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie i uchyleniu niektórych ustaw w związku z uzyskaniem przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 96, poz. 959), który stanowi:
- „Art. 113. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 maja 2004 r., z wyjątkiem:
- 1) art. 42, art. 44, art. 70, art. 71 pkt 10, art. 74 pkt 5 i 6, art. 94 pkt 3, art. 97, art. 100, art. 101, art. 103 pkt 17 oraz art. 112, które wchodzi w życie z dniem 30 kwietnia 2004 r.;
  - 2) art. 85 pkt 7 w zakresie dotyczącym art. 456 ust. 1, który wchodzi w życie z dniem 2 maja 2004 r.”;
- 5) art. 75 ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego (Dz. U. Nr 83, poz. 719), który stanowi:
- „Art. 75. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 68, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;
- 6) art. 225 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538), który stanowi:
- „Art. 225. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.”;
- 7) art. 82 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. Nr 157, poz. 1119), który stanowi:
- „Art. 82. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:
- 1) art. 79, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia;
  - 2) art. 25 pkt 1 lit. c i pkt 3 lit. a, art. 27–30, art. 33 pkt 1 i 5–10, art. 34, art. 35 pkt 1, 2 i 4–7, art. 41 pkt 1, art. 42, art. 45, art. 47, art. 49, art. 50 pkt 2 i art. 51, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.”;
- 8) art. 26 i 28 ustawy z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 165, poz. 1316), które stanowią:
- „Art. 26. Podmioty, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy dokonały prawnych powiązań spełniających kryteria określone w art. 2 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 13, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przekażą Prezesowi Narodowego Banku Polskiego dokumenty, o których mowa w art. 17a ust. 1 tej ustawy, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Art. 2 ust. 1 i art. 17a ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 13, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się odpowiednio.”
- „Art. 28. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów art. 46a ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, które wchodzi w życie w terminie 18 miesięcy od dnia ogłoszenia.”.

Marszałek Sejmu: *B. Komorowski*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 czerwca 2010 r. (poz. 743)

USTAWA

z dnia 24 sierpnia 2001 r.

o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami¹⁾⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

1)²⁾ system płatności — podlegające prawu polskiemu prawne powiązania pomiędzy co najmniej

trzema instytucjami, w tym co najmniej jedną z instytucji, o których mowa w pkt 5 lit. a—e lub lit. h, z wyłączeniem uczestnika pośredniego, w ramach których obowiązują wspólne dla tych uczestników zasady realizacji ich zleceń rozrachunku, o których mowa w pkt 12 lit. a, z zastrzeżeniem art. 2a;

¹⁾⁾ Odnośnik nr 1 dodany do tytułu ustawy przez art. 64 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie i uchyleniu niektórych ustaw w związku z uzyskaniem przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 96, poz. 959), która weszła w życie z dniem 1 maja 2004 r.

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy 98/26/WE z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych (Dz. Urz. WE L 166 z 11.06.1998). Dane dotyczące ogłoszenia aktów prawa Unii Europejskiej, zamieszczone w niniejszej ustawie — z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej — dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej — wydanie specjalne.

²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 13 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 165, poz. 1316), która weszła w życie z dniem 21 października 2009 r.

- 2)²⁾ system rozrachunku papierów wartościowych — podlegające prawu polskiemu prawne powiązania pomiędzy co najmniej trzema instytucjami, w tym co najmniej jedną z instytucji, o których mowa w pkt 5 lit. a—e lub lit. h, z wyłączeniem uczestnika pośredniego, w ramach których obowiązują wspólne dla tych uczestników zasady realizacji ich zleceń rozrachunku, o których mowa w pkt 12 lit. b, z zastrzeżeniem art. 2a;
- 3) system — systemy, o których mowa w pkt 1 i 2;
- 4) inne państwo członkowskie — inne niż Rzeczpospolita Polska państwo, które jest członkiem Unii Europejskiej, oraz Islandia, Liechtenstein i Norwegia;
- 5) instytucja — każdy z następujących podmiotów, który jest uczestnikiem systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych, odpowiedzialny za wykonanie zobowiązań wynikających z realizacji zleceń rozrachunku w systemie:
- a) Narodowy Bank Polski, zwany dalej „NBP”,
  - b) bank centralny innego państwa,
  - c) bank krajowy, oddział banku zagranicznego oraz instytucja kredytowa w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.³⁾), spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa oraz Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa,
  - d)⁴⁾ dom maklerski w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538, z późn. zm.⁵⁾),
  - e)⁴⁾ zagraniczna osoba prawna, o której mowa w art. 115 ustawy wskazanej w lit. d, prowadząca działalność maklerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - f)⁴⁾ zagraniczna firma inwestycyjna w rozumieniu ustawy wskazanej w lit. d, prowadząca działalność maklerską na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- g) mające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i lokujące na własny rachunek środki pieniężne na rynku papierów wartościowych:
- zakład ubezpieczeń w rozumieniu przepisów o działalności ubezpieczeniowej,
  - fundusz inwestycyjny w rozumieniu przepisów o funduszach inwestycyjnych,
  - fundusz emerytalny w rozumieniu przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych,
- h) organ władzy publicznej,
- i) podmiot objęty gwarancjami, udzielonymi przez organ władzy publicznej,
- j)⁶⁾ podmiot, którego siedziba znajduje się poza terytorium innych państw członkowskich, prowadzący działalność analogiczną do działalności instytucji kredytowej, o której mowa w lit. c, lub zagranicznej firmy inwestycyjnej, o której mowa w art. 4 pkt 25⁷⁾, ustawy wymienionej w lit. d,
- k) inny niż wymieniony w lit. a—j uczestnik systemu rozrachunku papierów wartościowych, ponoszący odpowiedzialność za wykonanie zobowiązań wynikających z realizacji zleceń rozrachunku w tym systemie, pod warunkiem że co najmniej trzema uczestnikami tego systemu są podmioty, o których mowa w lit. a—c;
- 6) partner centralny — podmiot, który działa w systemie jako wyłączny kontrahent dla instytucji w odniesieniu do ich zleceń rozrachunku;
- 7) agent rozrachunkowy — podmiot prowadzący w ramach systemu rachunki rozliczeniowe dla instytucji lub partnera centralnego, poprzez które dokonuje rozrachunku i udziela — w zależności od posiadanych uprawnień — kredytu dla celów rozrachunkowych instytucji lub partnerowi centralnemu;
- 8) izba rozliczeniowa — podmiot, do którego obowiązków należy obliczanie należności lub zobowiązań netto instytucji, partnera centralnego lub agenta rozrachunkowego;
- 9) uczestnik — instytucja, partner centralny, agent rozrachunkowy lub izba rozliczeniowa;
- 10) uczestnik pośredni — podmiot, o którym mowa w pkt 5 lit. c, związany z instytucją umową umożliwiającą przekazywanie jego zleceń rozrachunku do systemu;
- 11)⁸⁾ papiery wartościowe — papiery wartościowe oraz inne instrumenty finansowe w rozumieniu art. 2 ustawy, o której mowa w pkt 5 lit. d;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178, Nr 144, poz. 1208, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1385 i 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 60, poz. 535, Nr 65, poz. 594, Nr 228, poz. 2260 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546 i Nr 173, poz. 1808, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 85, poz. 727, Nr 167, poz. 1398 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119, Nr 190, poz. 1401 i Nr 245, poz. 1775, z 2007 r. Nr 42, poz. 272 i Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, Nr 192, poz. 1179, Nr 209, poz. 1315 i Nr 231, poz. 1546, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 341, Nr 65, poz. 545, Nr 71, poz. 609, Nr 127, poz. 1045, Nr 131, poz. 1075, Nr 144, poz. 1176, Nr 165, poz. 1316, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540 oraz z 2010 r. Nr 40, poz. 226 i Nr 81, poz. 530.

⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 204 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538), która weszła w życie z dniem 24 października 2005 r.

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 157, poz. 1119, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, z 2009 r. Nr 13, poz. 69, Nr 42, poz. 341, Nr 77, poz. 649, Nr 78, poz. 659, Nr 165, poz. 1316, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 201, poz. 1540 i Nr 223, poz. 1776 oraz z 2010 r. Nr 44, poz. 252 i Nr 81, poz. 530.

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 6 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o zmianie ustawy — Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 64, poz. 594), która weszła w życie z dniem 1 maja 2004 r.

⁷⁾ Art. 4 ustawy wymienionej w lit. d nie zawiera pkt 25.

⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 13 pkt 1 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

- 12) zlecenie rozrachunku:
- a) zlecenie uczestnika dotyczące przekazania kwoty pieniężnej na rachunek odbiorcy prowadzony przez agenta rozrachunkowego lub inne zlecenie, które powoduje wykonanie lub zwolnienie z zobowiązania pieniężnego, zgodnie z zasadami systemu płatności, lub
  - b) zlecenie uczestnika dotyczące przeniesienia papierów wartościowych w drodze dokonania odpowiednich zapisów w prowadzonej ewidencji papierów wartościowych lub w inny sposób;
- 13) zagraniczne postępowanie upadłościowe — prowadzone na podstawie prawa innego państwa członkowskiego postępowanie sądowe lub administracyjne, w tym także postępowanie zabezpieczające, w ramach których mienie uczestnika systemu poddane jest kontroli lub zarządowi sądu lub innego organu w celu reorganizacji lub likwidacji uczestnika, jeżeli skutkiem tego postępowania jest zawieszenie realizacji zleceń rozrachunku lub nałożenie na nie ograniczeń;
- 14) ogłoszenie upadłości:
- a) uczestnika krajowego — zgodnie z *rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. — Prawo upadłościowe (Dz. U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512, z późn. zm.)*⁹⁾¹⁰⁾ wydanie przez sąd właściwy w sprawach upadłości postanowienia o ogłoszeniu upadłości,
  - b) uczestnika zagranicznego — wydanie przez zagraniczny sąd lub zagraniczny organ orzeczenia, postanowienia lub decyzji, którymi pozbawiono lub ograniczono uczestnika prawa zarządu jego majątkiem lub poddano kontroli celem jego reorganizacji lub likwidacji, w postępowaniu, o którym mowa w pkt 13;
- 15) właściwe organy — organy sprawujące nadzór nad podmiotami, o których mowa w pkt 5 lit. c—g oraz i—k;
- 16) kompensowanie — przekształcenie, dla każdego uczestnika, w jedno zobowiązanie netto lub jedną należność netto wzajemnych zobowiązań i należności wynikających z przekazywanych pomiędzy uczestnikami zleceń rozrachunku;
- 17) rachunek rozliczeniowy — prowadzony przez agenta rozrachunkowego i przeznaczony do dokonywania rozrachunku pomiędzy uczestnikami systemu: rachunek bankowy, rachunek pieniężny, rachunek papierów wartościowych lub konto depozytowe papierów wartościowych;
- 18) przedmiot zabezpieczenia — zbywalne aktywa:
- a) na których został ustanowiony w związku z uczestnictwem w systemie zastaw, kaucja lub inne zabezpieczenie, lub
  - b) przyjęte przez NBP, bank centralny innego państwa członkowskiego lub Europejski Bank Centralny, w związku z wykonywaniem zadań banku centralnego;
- 19)¹¹⁾ podmiot prowadzący system — partner centralny, agent rozrachunkowy oraz izba rozliczeniowa, w tym w szczególności izba rozliczeniowa lub izba rozrachunkowa działająca na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, lub inny podmiot określający wspólne dla uczestników systemu zasady realizacji ich zleceń rozrachunku.

Art. 2.¹²⁾ 1. Prezes NBP może, w indywidualnych przypadkach, uznać za system płatności podlegające prawu polskiemu prawne powiązania pomiędzy dwoma uczestnikami, nie uwzględniając agenta rozrachunkowego, partnera centralnego, izby rozliczeniowej ani uczestnika pośredniego, jeżeli tacy występują, określające zasady realizacji przez tych uczestników zleceń rozrachunku, o których mowa w art. 1 pkt 12 lit. a, gdy uznanie takie jest zasadne ze względu na ryzyko systemowe.

2. Komisja Nadzoru Finansowego, zwana dalej „KNF”, może, w indywidualnych przypadkach, uznać za system rozrachunku papierów wartościowych podlegające prawu polskiemu prawne powiązania pomiędzy dwoma uczestnikami, nie uwzględniając agenta rozrachunkowego, partnera centralnego, izby rozliczeniowej ani uczestnika pośredniego, jeżeli tacy występują, określające zasady realizacji przez tych uczestników zleceń rozrachunku, o których mowa w art. 1 pkt 12 lit. b, gdy uznanie takie jest zasadne ze względu na ryzyko systemowe.

Art. 2a.¹³⁾ Prezes NBP w odniesieniu do systemów płatności, a KNF w odniesieniu do systemów rozrachunku papierów wartościowych może uznać, że ze względu na ryzyko systemowe uczestnicy pośredni są uznani za uczestników, pod warunkiem że uczestnicy pośredni są znani systemowi.

Art. 3. W zależności od zasad funkcjonowania systemu ten sam uczestnik może działać jako partner centralny, agent rozrachunkowy lub izba rozliczeniowa oraz realizować część lub całość ich zadań.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 1994 r. Nr 1, poz. 1, z 1995 r. Nr 85, poz. 426, z 1996 r. Nr 6, poz. 43, Nr 43, poz. 189, Nr 106, poz. 496 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 54, poz. 349, Nr 117, poz. 751, Nr 121, poz. 770 i Nr 140, poz. 940, z 1998 r. Nr 117, poz. 756, z 2000 r. Nr 26, poz. 306, Nr 84, poz. 948, Nr 94, poz. 1037 i Nr 114, poz. 1193 oraz z 2001 r. Nr 3, poz. 18.

¹⁰⁾ Utraciło moc na podstawie art. 545 pkt 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. — Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535), która weszła w życie z dniem 1 października 2003 r., z tym że w przypadku przedsiębiorców, którzy złożyli wnioski, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy (Dz. U. Nr 213, poz. 1800), oraz dłużników odpowiadających solidarnie wraz z przedsiębiorcami, będących stroną postępowania restrukturyzacyjnego prowadzonego na podstawie tej ustawy, przepisy tej ustawy o postępowaniu naprawczym weszły w życie z dniem 24 kwietnia 2003 r., zgodnie z art. 546 pkt 1 tej ustawy.

¹¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 13 pkt 1 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

¹²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 13 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

¹³⁾ Dodany przez art. 13 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Rozdział 2

Ostateczność rozrachunków

Art. 4. 1. Przepisy ustawy dotyczące skutków ogłoszenia upadłości uczestnika krajowego stosuje się odpowiednio w razie wydania postanowienia o otwarciu postępowania układowego lub orzeczenia albo decyzji o likwidacji, zawieszeniu lub ograniczeniu prowadzenia działalności uczestnika, skutkujących zawieszeniem lub ograniczeniem realizacji zleceń rozrachunku w systemie dotyczącym tego uczestnika.

2. Przepisy ustawy dotyczące skutków ogłoszenia upadłości uczestnika zagranicznego stosuje się odpowiednio do orzeczeń, postanowień lub decyzji wydanych wobec tego uczestnika przez zagraniczny sąd lub inny organ w ramach zagranicznych postępowań upadłościowych.

Art. 5.¹⁴⁾ Skutki prawne wynikające z ogłoszenia upadłości lub podjęcia zagranicznego postępowania upadłościowego wobec podmiotu mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będącego uczestnikiem systemu płatności lub systemu rozrachunku papierów wartościowych podlegających prawu innego państwa członkowskiego, odnoszące się do praw i obowiązków tego podmiotu pozostających w związku z uczestnictwem w takim systemie, są określone przez prawo właściwe dla tego systemu.

Art. 6. Wprowadzone do systemu zlecenie rozrachunku nie może być skutecznie odwołane przez uczestnika albo przez osobę trzecią od momentu określonego przez zasady funkcjonowania systemu.

Art. 7. W zakresie uregulowanym ustawą skutki ogłoszenia upadłości uczestnika krajowego powstają z chwilą otrzymania przez NBP powiadomienia o ogłoszeniu upadłości, wydaniu postanowienia o otwarciu postępowania układowego albo o wydaniu przez sąd lub właściwy organ orzeczenia lub decyzji o likwidacji, zawieszeniu lub ograniczeniu prowadzenia działalności uczestnika skutkujących zawieszeniem lub ograniczeniem realizacji zleceń rozrachunku w systemie dotyczącym uczestnika.

Art. 8. (uchylony).¹⁵⁾

Art. 9. (uchylony).¹⁵⁾

Art. 10. (uchylony).¹⁵⁾

Art. 11.¹⁶⁾ W razie ogłoszenia upadłości uczestnika systemu do jego praw i obowiązków związanych z uczestnictwem w systemie stosuje się przepisy prawa polskiego, z zastrzeżeniem art. 12.

¹⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 68 ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego (Dz. U. Nr 83, poz. 719), który wszedł w życie z dniem 13 maja 2005 r.

¹⁵⁾ Przez art. 535 pkt 1 ustawy wymienionej jako pierwsza w odnośniku 10.

¹⁶⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 535 pkt 2 ustawy wymienionej jako pierwsza w odnośniku 10.

Art. 12. 1. (uchylony).¹⁵⁾

2. Jeżeli przedmiotem zabezpieczenia ustanowionego na rzecz uczestnika systemu, NBP, banku centralnego innego państwa członkowskiego lub Europejskiego Banku Centralnego są papiery wartościowe, to do określenia praw tych podmiotów, wynikających z tych papierów, stosuje się:

- 1) przepisy prawa polskiego, o ile te papiery są zapisane w rejestrze lub na rachunku prowadzonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) przepisy innego państwa członkowskiego, o ile te papiery są zapisane w rejestrze lub na rachunku prowadzonym na terytorium tego państwa.

Art. 13. 1. O ogłoszeniu upadłości podmiotów będących uczestnikami bądź uczestnikami pośrednimi systemu sądy powiadamiają NBP w dniu wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości, podając jednocześnie godzinę i minutę jego wydania.

2. Obowiązek powiadamiania NBP, o którym mowa w ust. 1, dotyczy sądów i właściwych organów w razie wydania orzeczenia, postanowienia albo decyzji o likwidacji, zawieszeniu lub ograniczeniu prowadzenia działalności uczestnika, skutkujących zawieszeniem lub ograniczeniem realizacji zleceń rozrachunku w systemie dotyczącym tego uczestnika.

3. NBP niezwłocznie po uzyskaniu informacji o wydaniu orzeczenia, postanowienia lub decyzji, o których mowa w ust. 1 lub 2, powiadamia o nich:

- 1) podmiot prowadzący system;
- 2)¹⁷⁾ KNF, jeżeli decyzja dotyczy uczestnika systemu rozrachunku papierów wartościowych;
- 3) właściwe władze innych państw członkowskich, zgłoszone przez te państwa Komisji Europejskiej.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do informacji o orzeczeniach, postanowieniach i decyzjach wydanych w zakresie zagranicznego postępowania upadłościowego, otrzymanych przez NBP od właściwych władz innych państw członkowskich.

5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób powiadamiania, o którym mowa w ust. 1, 2 i w ust. 3 pkt 1 i 2 oraz w ust. 4, uwzględniając w szczególności właściwości postępowania, w którym wydano orzeczenie, postanowienie lub decyzję, oraz możliwość wykorzystania technicznych środków łączności.

Art. 14. Instytucje, o których mowa w art. 1 pkt 5 lit. c–k, są obowiązane do udzielania każdemu, kto ma uzasadniony prawnie interes, informacji o systemach, których są uczestnikami oraz o podstawowych zasadach ich funkcjonowania.

¹⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 13 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 15. 1.¹⁸⁾ Przepisy art. 4–7 i art. 11–14 ustawy oraz art. 22 ust. 1 pkt 4, art. 66 i art. 67, art. 80 i art. 135–137 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. — Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1361 i Nr 191, poz. 1484) stosuje się do systemów rozrachunku papierów wartościowych prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, do innych systemów rozrachunku papierów wartościowych prowadzonych przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. lub przez spółkę, której Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 6 lub ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, oraz do systemów prowadzonych przez NBP.

2.¹⁸⁾ Przepisy art. 4–7 i art. 11–14 ustawy oraz art. 22 ust. 1 pkt 4, art. 66 i art. 67, art. 80 i art. 135–137 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. — Prawo upadłościowe i naprawcze, stosuje się także do systemów innych niż systemy wskazane w ust. 1, wskazanych przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, w drodze rozporządzenia, wydanego po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz KNF.

3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 2, wskazuje te systemy, w których istnieje ryzyko wystąpienia sytuacji, w której niewywiązanie się z zobowiązań przez uczestnika systemu może spowodować niewywiązanie się z zobowiązań przez innego jego uczestnika lub uczestników (ryzyko systemowe).

Rozdział 3

Zasady nadzoru

Art. 16. 1. Prowadzenie systemów płatności, z wyjątkiem systemów prowadzonych przez NBP, wymaga zgody Prezesa NBP.

2.¹⁹⁾ Prowadzenie systemów rozrachunku papierów wartościowych, z wyjątkiem systemów prowadzonych przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. lub przez spółkę, której Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 6 lub ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, oraz systemów prowadzonych przez NBP, wymaga zezwolenia KNF, wydanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

3. Zgody wymaga również wprowadzenie zmian w zasadach funkcjonowania systemu, na którego prowadzenie wymagana jest zgoda; przepisy art. 17–19 stosuje się odpowiednio.

¹⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 13 pkt 5 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

¹⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 13 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 17. 1.²⁰⁾ Postępowanie w sprawie uzyskania zgody, o której mowa w art. 16 ust. 1, wszczyna się na wniosek podmiotu zamierzającego prowadzić system.

2. Wniosek składa się do organu wydającego zgodę najpóźniej na 3 miesiące przed planowanym terminem rozpoczęcia funkcjonowania systemu, określając w nim nazwę i zasady funkcjonowania systemu oraz dołączając dokumenty wskazujące:

- 1) zadania podmiotu, który będzie prowadził system lub prowadzącego system;
- 2) kryteria uczestnictwa w systemie;
- 3) moment wprowadzenia zlecenia rozrachunku do systemu oraz moment, od którego zlecenie rozrachunku nie może zostać odwołane przez uczestnika lub osobę trzecią;
- 4) zasady przekazywania, wprowadzania i wykonywania zleceń rozrachunku w systemie;
- 5) zakres wzajemnej odpowiedzialności uczestników systemu i podmiotu prowadzącego system;
- 6) formę prawną podmiotu zamierzającego prowadzić system.

3. Do wniosku dołącza się ponadto listę uczestników i — o ile jest to możliwe — listę uczestników pośrednich systemu, wraz z danymi o ich nazwie (firmie), siedzibie i miejscu prowadzenia działalności przez każdego z nich.

4. Podmioty prowadzące systemy informują organ wydający zgodę o każdej zmianie danych, o których mowa w ust. 3, niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia ich wystąpienia.

Art. 17a.²¹⁾ 1. Podmioty inne niż NBP, zamierzające dokonać prawnych powiązań, o których mowa w art. 2 ust. 1, przekazują do Prezesa NBP, najpóźniej na 2 miesiące przed planowanym terminem dokonania tych powiązań, dokumenty zawierające ich treść, wskazujące:

- 1) zasady przekazywania i wykonywania zleceń rozrachunku;
- 2) zakres wzajemnej odpowiedzialności podmiotów uczestniczących w tych powiązaniach.

2. W razie uznania przez Prezesa NBP prawnych powiązań, o których mowa w ust. 1, za system płatności, podmioty zamierzające dokonać tych powiązań są zobowiązane do ich uzupełnienia o wskazanie momentu wprowadzenia zlecenia rozrachunku do systemu oraz momentu, od którego zlecenie rozrachunku nie może zostać odwołane przez uczestnika lub osobę trzecią; przepisy art. 16 ust. 3, art. 17 ust. 3 i 4 oraz art. 18 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

²⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 13 pkt 7 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

²¹⁾ Dodany przez art. 13 pkt 8 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 18. 1.²²⁾ Zgody, o której mowa w art. 16 ust. 1, odmawia się, jeżeli zasady funkcjonowania systemu:

- 1) są niezgodne z przepisami prawa polskiego lub
- 2) nie zapewniają sprawnego lub bezpiecznego funkcjonowania systemu.

2. Zgoda może być uchylona, jeżeli:

- 1) działanie systemu narusza przepisy prawa polskiego;
- 2) działanie systemu w sposób rażąco narusza sprawne lub bezpieczne jego funkcjonowanie;
- 3) w zasadach funkcjonowania systemu zostały wprowadzone zmiany bez uzyskania zgody, o której mowa w art. 16 ust. 3.

3. W przypadku uchylecia zgody podmiot prowadzący system ma obowiązek zamknięcia systemu w oznaczonym terminie.

Art. 19.²³⁾ Do decyzji, o których mowa w art. 2, art. 2a, art. 16 i art. 18 stosuje się odpowiednio art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Rozdział 4

Przepisy szczegółowe

Art. 20. Jeżeli podmiotem prowadzącym system jest spółka handlowa w rozumieniu Kodeksu spółek handlowych, na spółkę przejmującą lub spółkę nowo zawiązaną — powstałą w związku z połączeniem lub podziałem — nie przechodzi zgoda, o której mowa w art. 16.

Art. 21. Do prowadzenia systemu nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. — *Prawo działalności gospodarczej* (Dz. U. Nr 101, poz. 1178, z późn. zm.²⁴⁾²⁵⁾ dotyczących zezwoleń na wykonywanie działalności gospodarczej.

Art. 22. Prezes NBP, w drodze obwieszczenia, ogłasza listy podmiotów będących uczestnikami syste-

²²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 13 pkt 9 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

²³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 13 pkt 10 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

²⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 86, poz. 958 i Nr 114, poz. 1193, z 2001 r. Nr 49, poz. 509, Nr 67, poz. 679, Nr 102, poz. 1115 i Nr 147, poz. 1643, z 2002 r. Nr 1, poz. 2, Nr 115, poz. 995 i Nr 130, poz. 1112, z 2003 r. Nr 86, poz. 789, Nr 128, poz. 1176 i Nr 217, poz. 2125, z 2004 r. Nr 54, poz. 535, Nr 91, poz. 870 i Nr 173, poz. 1808, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, z 2008 r. Nr 141, poz. 888 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97.

²⁵⁾ Utraciła moc z dniem 21 sierpnia 2004 r., z wyjątkiem art. 53–56, które utraciły moc z dniem 31 grudnia 2004 r., art. 7, który utracił moc z dniem 31 marca 2009 r., oraz art. 7a–7i, które utraciły moc z dniem 1 lipca 2011 r., na podstawie art. 66 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. — *Przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej* (Dz. U. Nr 173, poz. 1808, z 2006 r. Nr 225, poz. 1636, z 2008 r. Nr 141, poz. 888 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97), która weszła w życie z dniem 21 sierpnia 2004 r.

mów, o których mowa w art. 15, w tym także uczestników pośrednich. W obwieszczeniu zamieszcza się nazwę (firmę), siedzibę i miejsce prowadzenia działalności każdego z tych podmiotów, a także zmiany w tym zakresie.

Art. 23. Prezes NBP informuje Komisję Europejską o systemach, o których mowa w art. 15.

Rozdział 5

Przepisy karne

Art. 24. 1. Kto bez wymaganej zgody, o której mowa w art. 16, prowadzi system lub dokonuje zmian w zasadach jego funkcjonowania, nie wykonuje obowiązku zamknięcia systemu w oznaczonym terminie pomimo decyzji uchylającej zgodę na jego prowadzenie lub decyzji nakazującej jego zamknięcie,

podlega grzywnie do 5 000 000 zł.

2. Tej samej karze podlega, kto nie dopełnia obowiązku przekazania dokumentów, o którym mowa w art. 27 ust. 2.

3. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 lub 2, działając w imieniu lub na rzecz osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

Art. 25. 1. Kto nie dopełnia obowiązku przekazania informacji, o którym mowa w art. 17 ust. 4,

podlega grzywnie do 500 000 zł.

2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, działając w imieniu lub na rzecz osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

Rozdział 6

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 26. (pominięty).²⁶⁾

Art. 27. 1. Przepisu art. 16 ust. 1 i 2 nie stosuje się do systemów w rozumieniu art. 1 pkt 1 i 2 prowadzonych w dniu wejścia w życie ustawy.

2. Podmioty prowadzące systemy, o których mowa w ust. 1, z wyjątkiem NBP i Krajowego Depozytu, prześlą odpowiednio NBP w odniesieniu do systemów płatności lub KPWiG w odniesieniu do systemów rozrachunku papierów wartościowych, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, dokumenty wskazane w art. 17 ust. 2.

3. Ocena zasad funkcjonowania systemów, o których mowa w ust. 1, na podstawie dokumentów przekazanych zgodnie z ust. 2, dokonywana jest pod względem:

- 1) zgodności z przepisami prawa polskiego;
- 2) zapewnienia sprawnego i bezpiecznego funkcjonowania systemu.

²⁶⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu.

4. Jeżeli zasady funkcjonowania systemu, o którym mowa w ust. 1, nie spełniają kryteriów wymienionych w ust. 3, Prezes NBP w odniesieniu do systemu płatności lub KNF²⁷⁾ po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP w odniesieniu do systemów rozrachunku papierów wartościowych wydaje w oznaczonym terminie:

- 1) zalecenie dostosowania systemu, lub
- 2) decyzję nakazującą zamknięcie systemu.

---

²⁷⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 45 pkt 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. Nr 157, poz. 1119), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.

5. Do decyzji, o których mowa w ust. 4 pkt 2, stosuje się odpowiednio art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 28. (pominięty).²⁶⁾

Art. 29.²⁸⁾ Przepisy art. 1 pkt 4 i 5 lit. f i lit. j, art. 5, art. 13 ust. 3 pkt 3 i ust. 4 oraz art. 23 stosuje się od dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Art. 30. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.

---

²⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 535 pkt 4 ustawy wymienionej jako pierwsza w odnośniku 10.